Bilaga 5 Modell för IKE inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, 2027/2028 – 2030/2031
Dnr: ATN-2025-00049

Modell för interkommunal ersättning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Den regionala prislistan inom det primära samverkansområdet Göteborgsregionen reglerar den interkommunala ersättningen (IKE) som en del i det regionala samverkansavtalet. Den interkommunala prislistan är en förutsättning för det regionala samverkansavtalet. Prislistan syftar till att möjliggöra de åtaganden och möjligheter som det regionala samverkansavtalet medför.

Det finns inget beslut om att den regionala IKE-modellen ska användas för bidrag till fristående gymnasieskola.

Vad är syftet med prislistan och hur ska den användas?

Prislistans syfte är att vara ett av flera verktyg för att stärka det regionala utbudet och möjliggöra den fria rörligheten för elever att söka utbildningar inom Göteborgsregionen på ett enkelt och smidigt sätt. Prislistan bidrar även till att minska den administrativa bördan för respektive kommun som IKE medför utan ett reglerat pris. Ytterligare ett syfte är att bidra till transparens och erfarenhetsutbyte kring förutsättningarna för ekonomin inom den kommunala gymnasieskolan.

Prislistan är avsedd och framtagen för att reglera IKE. Inom GR avser de ca 19 % (2025) av eleverna i regionen som går på en kommunal skola utanför hemkommunen. Prislistan är inte avsedd att reglera tilldelningen till de resterande 81 % (2025) av eleverna som inte omfattas av IKE.

Prislistan för IKE är inte framtagen för att användas som resursfördelning till gymnasieskolan i respektive kommun. Det är upp till respektive kommun att avgöra om prislistan ska användas i något annat syfte än att reglera IKE.

Hur används prislistan i GR-kommunerna?

Prislistan används inom samverkansområdet för att reglera de interkommunala ersättningarna mellan kommunerna i samverkansområdet.

Det allra flesta GR-kommuner har valt att använda prislistan som riktmärke för den egna resursfördelningen till gymnasieskolan. Kommunerna gör justeringar

i förhållande till prislistan för att anpassa den till den egna kommunens resurser.

Hur blir ett pris till? - Beskrivning av modellen

Förslag till prislista tas fram av en utsedd arbetsgrupp, Gymnasieekonomnätverket, bestående av ekonomer från respektive kommun med ansvar för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Den regionala prislistan för IKE beräknas från och med 2020 vartannat år och baseras på uppgifter från bokslutet året innan. Gemensamma anvisningar har tagits fram så att kostnaderna redovisas så lika som möjligt. Mellanliggande år räknas priset upp med index.

Exempel:

För ett ge en förenklad beskrivning av modellen utgår Gymnasieekonomnätverket i sin beräkning från ett gymnasieprogram, t.ex. samhällsvetenskapsprogrammet.

Programmet anordnas i åtta av GR kommunerna. Varje kommun har egna programkostnader för programmet utifrån elevunderlag, infrastruktur och en rad andra parametrar som påverkar kostnadsnivån. Vid beräkning av ett regionalt pris inom GR för programmet listas samtliga kommuner som anordnar programmet från den dyraste anordnaren till den billigaste. Den dyraste och billigaste anordnaren exkluderas sedan från listan om minst sju kommuner anordnar programmet.

När den dyraste och billigaste anordnaren är exkluderad från listan beräknas en genomsnittskostnad utifrån resterande anordnares programkostnad för samhällsvetenskapsprogrammet.

När det är ett mellanliggande år, ett så kallat indexår, räknas prislistan upp med aktuellt index.

Generella rationaliseringar diskuteras i Utbildningschefsnätverket årligen. Grundprinciperna för prislistan:

- Priset beräknas i normalfallet vartannat år från och med 2020.
- Priset utgörs av medlemskommunernas sammanlagda programkostnader på gymnasieskolan efter fastställt bokslut.
- Det dyraste och det billigaste programmet tas bort vid beräkningen av det genomsnittliga priset för att undvika att eventuella ytterligheter får för stor inverkan på genomsnittspriset.

- Det finns två undantag till denna princip:
- Är det färre än 7 anordnare av ett program tas inte det dyraste och billigaste bort eftersom genomsnittet då skulle baseras på för få anordnare.
- Göteborg är på grund av sin volym alltid med i kalkylen även om programmet är dyrast eller billigast.

Mellanliggande år justeras priset med följande index:

- KPI
- Internränta
- Arbetsgivaravgifter
- Löneutveckling GR (Lärarpersonal med regional uppskattning samt enligt SKR:s cirkulär för övrig personal i skolan)

Hur kan GR:s medlemskommuner påverka priset?

Prislistan sammanställs som summan av medlemskommunernas kostnader för respektive gymnasieprogram. Kostnaderna är utifrån respektive kommuns årsbokslut. Detta innebär att en stor del av prislistan är baserad på faktiska kostnader. Följande påverkansmöjligheter finns:

Kommun

Samverkansavtalet bygger på att varje kommun beslutar om den egna gymnasieskolan. Detta gäller investeringar, utbud, politiska prioriteringar, finansiering etcetera. Påverkansmöjligheter i kommunen finns dels i den löpande verksamheten, dels på förvaltningsnivå och kommunnivå utifrån större satsningar eller neddragningar inom gymnasieskolan. Alla beslut som tas på kommunnivå och som påverkar kostnadsnivån kan ge genomslag på den regionala prislistan.

Regionalt

Generella rationaliseringar diskuteras i Utbildningschefsnätverket årligen. Utbildningschefsnätverket enas om att rekommendera nivån på eventuella rationaliseringar.

Vilka regionala instanser hanterar prislistan?

Gymnasieekonomnätverket tillika arbetsgruppen står för framtagning av förslag till prislista. Nätverket utgörs av ekonomer från respektive medlemskommun. Ordförande i nätverket är en av Utbildningschefsnätverket utsedd förvaltningschef. GR bistår med samordning. Nätverket/arbetsgruppen sammanträder ca 8 gånger per år.

Kort beskrivning av beslutsprocessen enligt nedan:

- Arbetsgruppen lämnar förslag om indexnivå till Utbildningschefsnätverket – Godkännande eller korrigering. Eventuella regionala rationaliseringar föreslås.
- Arbetsgruppen lämnar förslag till prislista till Utbildningschefsnätverket – Godkännande eller korrigering. Rekommendation om beslut lämnas till Antagningsnämnden.
- Förslaget lämnas till Antagningsnämnden – Rekommendation om beslut lämnas till Förbundsstyrelsen.
- Förslaget lämnas till Förbundsstyrelsen - Rekommendation om beslut till medlemskommunerna.
- Kommunerna beslutar i okt-dec och meddelar GR beslutet senast i mitten av december.
- Prislistan börjar gälla 1 januari.

Analys

Kostnadsutvecklingen för gymnasieskolan påverkas av flera parametrar, exempelvis:

- Demografi
- Konkurrens
- Investeringar
- Index
- Löneutveckling

Den demografiska utvecklingen påverkar IKE i allra högsta grad. Då priset beräknas (förenklat) som summan av gymnasieskolornas kostnader dividerat med antalet elever får den demografiska utvecklingen en stor inverkan på programpriset. I och med att den demografiska utvecklingen får stor påverkan på priset innebär det att även konkurrensen gentemot fristående verksamhet är en viktig aspekt då volymen påverkas. En större andel elever i fristående verksamhet innebär en lägre andel i den kommunala skolan och därmed en förändrad prisbild.

I tider då det krävs stora investeringar inom gymnasieskolan påverkas priset, då den totala kostnaden ökar i form av årliga avskrivningar. Utvecklingen av uppräkningsindex är också en parameter som oftast driver upp priset, men ska också spegla den generella kostnadsutvecklingen i samhället och är ett naturligt verktyg i avtal för årliga prisjusteringar.

Personalkostnader utgör den största posten i prismodellen och därmed blir löneutvecklingen en viktig parameter som påverkar priset. Brist på personal och konkurrens om personal i kombination med den generella årliga löneutvecklingen bidrar till att kostnaderna ökar och därmed priset.

Sammantaget är det en komplex bild där ovanstående parametrar påverkar kostnadsutvecklingen och därmed priset. Vissa av parametrarna ovan hanteras av respektive kommun, andra är generella indexuppräkningar, direktiv från regeringen och ett resultat av regional samverkan kring det gemensamma utbudet.